

міжнародний досвід: Матеріали XI наук.конф. з міжн.участю. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – С.50-55.

*Васильчук Володимир Миколайович, доктор історичних наук,
професор кафедри історії України,
Київський національний лінгвістичний університет*
НІМЕЧЧИНА – КРАЇНА ВИЗНАЧНИХ ПАМ'ЯТОК

У ХХІ ст. туризм став невід'ємною складовою життя суспільства, однією з найвисокоприбутковіших і динамічно прогресуючих галузей економіки. Туризм має яскраво виражену орієнтацію на використання природних і культурно-історичних ресурсів. Останнім часом все більший вплив на розвиток туризму спричиняють історико-культурні фактори, зокрема наявність та особливості формування історико-культурних рекреаційних ресурсів. Якщо природні рекреаційні ресурси більше слугують основою для розвитку лікувально-оздоровчої рекреації, то історико – культурні рекреаційні ресурси використовують переважно для організації різних видів пізнавального туризму. Проте це не означає, що історико-культурні ресурси не впливають позитивно на стан здоров'я людей, адже вони мають велике значення, зокрема для психологічного оздоровлення. Ці рекреаційні ресурси оптимізують рекреаційну діяльність у цілому й виконують важливі виховні функції (патріотичні, національного виховання, екологічні та ін.).

За останні десятиріччя обсяги світового туристичного потоку зросли від 277 млн осіб у 1980 р. до 1,184 млрд осіб у 2015 р. [1]. За оцінками Всесвітньої туристичної організації (ВТО) частка туризму в створенні ВВП країн світу 2020 р. досягне 11-12%. Крім того, на підставі досліджень ВТО прогнозує, що туристичний потік 2020 р. зросте до 1,6 млрд туристів на рік, які витрачатимуть 2 трлн дол США, тобто 5 млрд на день. Туризм розвивається швидкими темпами і найближчим часом може стати най- важливішим сектором підприємницької діяльності. Феноменальний успіх туризму зумовлений ще і тим, що в його основу покладено задоволення постійних прагнень людства пізнати навколишній світ. Це пізнання через туризм стало можливим за рахунок підвищення в багатьох країнах життєвого рівня населення, розвитку тран- спорту, інформаційних і інших технологій, глобалізації.

У Німеччині не існує окремого міністерства або департаменту з туризму, оскільки це не та країна, яка охоче відвідується туристами, як Італія або Іспанія. Більшою мірою тут розвинений транзитний і виїзний туризм. Можна сказати, що вона є однією з провідних країн світу в області виїзного туризму. Тому вся туристична система належить міністерству економіки. У Німеччині існує Федеральний туристичний союз, представники цього союзу працюють в парламенті, і є Національна рада з туризму, який входить до міністерства економіки. Таким чином, існує достатньо важелів, щоб лобіювати інтереси туризму на всіх рівнях.

Туризму є одним з найефективніших секторів економіки Німеччини, який динамічно розвивається в останні роки. Німеччина займає високі позиції в Європейському туристичному ринку, демонструє швидкі темпи приросту кількості прибуттів іноземних мандрівників інших країн. Ця держава – одна з найпопулярніших туристичних цілей у Європі. На сучасному етапі туризм у Німеччині відіграє важливу роль. Так, доля туризму в ВВП Німеччини складає 4,5 %, що дорівнює 119 млрд євро. Це більше, ніж доля машинобудування (2,3 %) або банківської справи (2,5 %). Тут діють в основному підприємства малого і середнього бізнесу, що відкриває широкі можливості для підприємців-початківців. У сфері туризму працюють 7 % зайнятих, або 2,9 млн чол. [2, с. 67.]. Туристів приваблюють не лише морські та гірські курорти, але й можливість пролікуватися в німецьких клініках. Німеччина має розвинену економіку та інфраструктура галузі обслуговування сприяє тому, щоб інтенсивно розвивалась галузь туризму. Окрім економічних засад в Німеччині існує цілий ряд краєзнавчих, історичних та географічних передумов, які створюють сприятливі умови для розвитку туризму. Німеччина – країна, яка межує з Данією (довжина спільного кордону – 68 км), Нідерландами (577 км), Бельгією (167 км), Люксембургом (138 км), Францією (451 км), Швейцарією (334 км), Австрією (784 км), Чеською Республікою (646 км), Польщею (456 км), розвиненими європейськими країнами, що сприяє транзитному туризму. Німеччина має багато історичних пам'яток, які так чи інакше можуть цікавити туристів з інших держав.

Багате минуле Німеччини сприяє зацікавленню багатьох туристів. Ця держава привертає туристів живописною долиною Рейну з безліччю середньовічних замків і монастирів, стародавньою культурою Баварії, живописним Шварцвальдом, спокійним Балтійським узбережжям і безліччю історичних пам'ятників.

2015 р. бум туризму у Німеччині продовжився - шостий рік поспіль кількість постояльців готелів сягає нової рекордної позначки. Перш за все це стосується гостей з-за кордону. Відпочинок у Німеччині став ще більш привабливим. Число зупинок як вітчизняних, так і закордонних гостей у готелях від найбільш північного до найбільш південного міст країни, Фленсбурга та Оберсдорфа, у 2015 році сягнула нового рекорду. Готелі, пансіони, хостели та кемпінги в сумі за рік прийняли 436,4 мільйони відвідувачів. Це на три відсотки більше за показник попереднього року, повідомило у четвер, 11 лютого, Федеральне статистичне відомство Німеччини.

2012 р. традиційними лідерами з відвідування іноземними туристами Німеччини є Берлін (10,6 млн), Мюнхен (5,9 млн), Франкфурт-на-Майні (3,2 млн), Гамбург (2,4 млн) і Кельн (1,7 млн) та ін. [3, с. 16]. Сьогодні у цих містах відзначається зростання поїздок іноземних туристів, яких привертають мюзикли, культурні події типу великих міжрегіональних виставок або спортивні заходи. Міста, протягом багатьох років лідируючі в німецькій статистиці туризму, завдяки різноманітному асортименту послуг та великій

кількості заходів, привертають дедалі більше відвідувачів, що бажають здійснити екскурсію, з інтересом провести вихідні дні або невелику відпустку.

Своєрідною Меккою Німеччини є Берлін, який до 1991 р. був поділений на дві частини: ФРН і ДРН. Столиця і найкрупніше місто Німеччини стало «серцем Європи» [4,с.35]. Берлінська стіна, що розділяла місто, впала. Сьогодні це єдине місто, в якому реконструюються центр і передмістя. Тут знаходиться більше 80 музеїв, які знайомлять з розвитком цивілізації Європи і Далекого Сходу протягом шести тисячоліть; зберігаються такі всесвітньо відомі шедеври, як бюст Нефертіті, прекрасний Пергамський вівтар, зібрання картин Рембранта. З архітектурних пам'яток і визначних пам'ятників слід зазначити: Бранденбурзькі ворота, будівлю Рейхстагу, палац Шарлоттенбург, монумент-колону Перемоги Зігесзойле із статуєю Богині перемоги Вікторії, Курфюрстендамм, Олімпійський стадіон, Зоологічний сад, Александерплац, Потсдам, палац Санкуси. Відомою на весь світ є Дрезденська Фрауенкірхе, перша назва якої Kirche unserer Lieben Frauen, що, в свою чергу означає церква наших любих жінок, названа на честь святої Богоматері. Це євангельсько-лютеранський храм в стилі бароко, який виступає домінуючою спорудою в центрі Дрезденської площі Ноймаркт, між Старим ринком та річкою Ельбою. Храм належить до найкращих прикладів протестантської церковної архітектури, увінчаний одним з найбільших кам'яних куполів на північ від Альп. Фрауенкірхе відкрита для відвідування щодня, але існують обмеження під час концертних репетицій. У перший рік після освячення церкви Пресвятої Богородиці було нараховано 2,5 млн. відвідувачів.

Мюнхен – столиця Баварії. Мюнхен – безперечно одне з найбільш захоплюючих і популярних туристичних напрямків у Німеччині. Гостей тут чекають гучні пивні, справжня баварська кухня, незліченні музеї та історичні собори. Мюнхен також славиться вражаючими палацами і замками, особливо бароковим Замок Нимфенбург і Мюнхенською Резиденцією XIV ст. Навпроти замку Хоеншвангау розташований Нойшванштайн – замок, який є однією з найвідоміших визначних пам'яток у світі. У легенді говориться, що Уолт Дісней використовував цей приголомшливий замок у якості натхнення для його власних замків Діснея. Нойшванштайн був створений у XIX ст. завдяки королю Людвігу II, який використовував для будівництва кошти з особистої скарбниці. Дизайн натхненний рухом романтизму, як свого роду повага до опер Вагнера. Кімнати палацу вражають своїми інтер'єрами і висококласною обробкою. Серед найбільш екстравагантних місць варто виділити барвистий Зал Співаків і спальню короля.

Франкфурт-на-Майні. Тут проводилась коронація німецьких кайзерів і середньовічні торгові ярмарки, життя і творчість великого Гете зробили Франкфурт всесвітньо відомим. Сучасна архітектура – хмарочоси які, стали символом нової, процвітаючої Німеччини. Франкфурт вважається містом банків, страхових агентств і міжнародних ярмарків. Франкфуртська фондова і валютна біржі є провідними в країні. Франкфуртський аеропорт належить до найважливіших в світі.

Гамбург – другий за величиною місто в Німеччині. Це популярне туристичне призначення через своєї сценічної краси та унікальної суміші історичних пам'яток, сучасних пабів і нічних клубів, включаючи всесвітньо відомий квартал червоних ліхтарів, Репербан. Незважаючи на те, що він розташований на річці Ельба, приблизно в 100 кілометрах від Північного моря, Гамбург – найбільший портове місто. У цього є найбільший порт країни – другий по завантаженості в Європі і третій за величиною в світі після Лондона і Нью-Йорка. Для тих, хто любить воду, суду і гавані, місто просто обов'язковий для відвідування. У Гамбурзі більше мостів в межах міста, ніж у будь-якого іншого міста в світі і більше каналів, ніж у Амстердама і Венеції разом узятих. Загальна кількість мостів – приблизно від 2,300 до 2,500 – більше, ніж у Лондон, Амстердама і Венеції та ін.

Кельн – четверте за кількістю населення місто країни після Берліна, Гамбурга і Мюнхена; третє найбільше за площею. Найбільше місто федеральної землі. У місті знаходиться більше ніж 30 музеїв і сотні галерей. Тут проводять численні виставки – від розкопок залишок римської цивілізації до сучасних графічних робіт і скульптури. Кельнський собор відомий як пам'ятник християнства та німецького католицизму зокрема, готичної архітектури[5,с. 223–244]. Собор присвячений Святому Петру і Пресвятій Діві Марії. У ньому теж зберігаються мощі трьох Царів та Святої Ірмгардіс. Собор входить до Світової спадщини, і є одним з найвідоміших архітектурних пам'ятників у Німеччині, це також найзнаменитіша пам'ятка Кельна, яку UNESCO описує як «виняткова робота людського творчого генія».

У Німеччині туристів всюди чекають визначні пам'ятки і пам'ятники багатомістової культури: замки і палаци, церкви і монастирі, стародавні міста з фортечними мурами, воротами і баштами, із старими будинками буржуа на романтичних вулицях.

Список використаних джерел

1. World Tourism Barometer // UNWTO. – 2016. – Vol. 14. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://cf.cdn.unwto.org/sites/all/files/pdf/unwto_barom16_03_may_excerpt_0.pdf.
2. Travel and Tourism, Economic impact 2012, Germany, WTTC [Electronic resource]. – Way of access : <https://www.wttc.Org>
3. Incoming Tourismus-Deutschland Edition 2013 [Electronic resource]. – Way of access : <http://www.germany.travel>
4. Коляда, Н.А. Страноведение. Германия = Landeskunde. Deutschland. – Р. на-Д.: Феникс, 2002. – 320с.
5. Wolfgang Hartmann: Historische Wahrheit — Künstlerische Weihe — Der historische Festzug zur Einweihung des Kölner Domes 1880 und die Wandbilder im Gürzenich. In: Wallraf-Richartz-Jahrbuch, Bd. XLI, Köln 1980, S. 223–244.